

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 81/07-76

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. februára 2008 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Milana Ľalíka, Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť V. P., P., zastúpenej advokátom Mgr. G. G., G., za účasti O. M., P., ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce P. konaných 2. decembra 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. P. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. júna 2007 č. k. PL. ÚS 81/07-23 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. P. (ďalej len „sťažovateľka“), za účasti

O. M. (ďalej len „odporca“), ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť voľby starostu obce P. konaných 2. decembra 2006 (ďalej len „volebná sťažnosť“).

2. Sťažovateľka ako kandidátka na starostku obce P. napadla neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce P. konaných 2. decembra 2006 (ďalej aj „napadnuté voľby“) z dôvodov, že v nich došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj k viacnásobnému porušeniu zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“), konkrétne § 11, §11a ods. 1, § 30 ods. 1, 2, § 31 ods. 4, § 36, § 37, § 38 ods. 1 písm. b), § 39 ods. 1 a § 43 ods. 1.

3. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na päť základných skutočností, ktoré mali nastať počas napadnutých volieb:

3.1 Dňa 2. decembra 2006 počas volebného moratória „ vyšiel v denníku Ú. (...) článok, ktorý (...) je venovaný práve kandidátke na starostu v obci P. Príslušný odsek v článku znie nasledovne: (...). [(...) V P. si chcel kandidát jednej politickej strany kupovať hlasy. Podľa našich informácií sľuboval za výhodné ceny, pravdepodobne ukradnuté drevo na kúrenie, čím sa snažil získať predovšetkým rómskych voličov. Toto drevo bolo pravdepodobne vyrúbané nezákonne, bez súhlasu vlastníka. Tento kandidát už počas vedenia volebnej kampane používal spochybniteľné prostriedky, keď rozdával cukor a múku a sľuboval osobám vykonávajúcim verejnoprospešné práce oblečenie zadarmo.] Je potrebné uviesť, že sťažovateľka neorganizovala a ani neuskutočňovala žiaden výrub dreva, ktorý by následne rozdávala miestnym voličom, hlavne Rómom.“ Uverejnenie uvedeného článku v denníku Ú. (v deň konania volieb) podľa názoru sťažovateľky „spôsobilo, že voliči obce P. boli uvedení do omylu ohľadom čestnosti, morálnosti kandidáta na starostu obce“, keď v novinách bolo nepodložené uvedené, „že kandidátka na starostu obce V. P. spáchala trestný čin krádeže dreva. (...) V. P. už nemala možnosť vyvrátiť toto nepravdivé tvrdenie, ani sa k nim vyjadriť. (...) informácia, že V. P. uvedený čin spáchala pritom bolo v článku uvedená ako nevyvrátiiteľný fakt. (...) Skutočnosť, že takáto informácia bola uverejnená v denníku Ú. je o to závažnejšia, že tento denník je považovaný za mienkotvorný medzi

občanmi maďarskej národnosti, ktorý tvoria väčšiu časť populácie v obci P., a teda informácie v ňom uverejnené sa považujú za informácie pravdivé. V tomto prípade však táto informácia bola nepravdivá, údajná krádež sa dodnes nepotvrdila. Avšak aj prípadná náprava vo forme zverejnenia ospravedlnenia v denniku Ú., by nebola bývala zvrátila tento stav, nakoľko by sa to zverejnilo až po voľbách. V deň volieb bola totiž kandidátka na starostu obce, V. P. opísaná ako osoba páchajúca trestnú činnosť, preto jej snaha o získanie voličských hlasov bola výrazne sťažená. Je jednoznačné, že zverejnením tohto článku v denniku Ú. bol porušený zákon č. 346/1990 Zb. (...), čo mohlo a malo vplyv na priebeh volieb starostu v obci P.“ Podľa názoru sťažovateľky „z článku je jednoznačne identifikovateľné aj bez zverejnenia mena, že ide o kandidátku V. P.“

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na porušenie § 30 ods. 11 volebného zákona.

3.2 Ďalej uviedla, že „ 02. decembra 2006 o 6:45 hod. N. P., (...) prišla do volebnej miestnosti s tým, že členom miestnej volebnej komisie (...) oznámila, že sa ako nezávislá pozorovateľka zúčastní priebehu volieb. Na to prítomný starosta obce a súčasne kandidát na starostu O. M. zareagoval vyhlásením, že v miestnosti kde prebieha hlasovanie nemôže byť prítomný nikto okrem členov volebnej komisie (...). Následne na to (...) O. M. rozhodol, že o prítomnosti pozorovateľky N. P. rozhodne volebná komisia hlasovaním. (...) Po určitom čase (...) starosta obce a súčasne i kandidát na starostu obce O. M. a predseda volebnej komisie J. B. (...) oznámili N. P., že nemôže byť počas dňa prítomná v miestnosti kde prebieha hlasovanie. Až následne bolo N. P. umožnené zotrvať v miestnosti kde prebiehajú voľby. Neskôr v priebehu dňa sa k nej ako pozorovateľka pripojila aj E. H.“

V tejto súvislosti sťažovateľka výslovne neuviedla, v čom mal byť porušený volebný zákon, resp. ústava.

3.3 Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že člen volebnej komisie A. Z. „využívajúc auto obecného úradu, chodil po obci a agitoval ľudí aby išli voliť a to spôsobom, že im zvonil do domu. T. B., bytom P. 91, volič, prehlásil, že p. A. Z. bol 3x u neho a vyzýval ho aby sa zúčastnil volieb a aby volil O. M., pričom p. T. B. sa pôvodne vôbec nechcel

zúčastniť volieb“. Túto skutočnosť je možno potvrdiť predovšetkým výpoveďou svedka T. B.

V tejto súvislosti sťažovateľka výslovne neuviedla, v čom mal byť porušený volebný zákon, resp. ústava.

3.4 Ďalej uviedla, že v čase spočítavania hlasov (o 20.00 h) sa tohto zúčastnila „*aj zapisovateľka volebnej komisie p. M. R., ktorá sa ho priamo zúčastniť nemala. Pri sčítavaní hlasov boli v prospech kandidáta na starostu O. M. uznané a započítané aj hlasy, ktoré mali byť vyhlásené za neplatné, t. j. neboli označené predpísaným spôsobom ale napríklad bolo zakrúžkované iba jeho krstné meno, alebo priezvisko alebo vek. Takto označené hlasovacie lístky, ktoré boli uznané za platné boli aj niektoré hlasovacie lístky na voľbu poslancov do obecného zastupiteľstva. Členka volebnej komisie E. P. upozornila ostatných členov volebnej komisie, že takto označené hlasovacie lístky sú neplatné, ale p. M. R. (zapisovateľka) a E. P. (podpredsedníčka volebnej komisie) prehlásili, že aj takéto hlasy treba uznať nakoľko v obci sú aj voliči, ktorí nevedia písať a od nich nemožno požadovať viac“.*

Účasťou zapisovateľky pri sčítavaní hlasov bol porušený § 36 a § 37 volebného zákona, ktoré určujú, kto sa môže zúčastniť tohto úkonu. Na neplatnosť hlasovacích lístkov sťažovateľka poukázala v súvislosti s ustanovením § 31 ods. 4 a § 38 ods. 1 písm. b) volebného zákona.

3.5 Sťažovateľka ako ďalšie závažné porušenie volebných predpisov označila skutočnosť, že „*dvojaja členovia volebnej komisie, p. E. P. a A. Z. spočítavali časť hlasov pre kandidátov do obecného zastupiteľstva v druhej miestnosti, čo znamená, že v rozpore so zákonom sa sčítavanie hlasov konalo v dvoch rôznych miestnostiach a bez účasti všetkých členov volebnej komisie“.*

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na ustanovenie § 36 a § 37 volebného zákona.

3.6 Napokon uviedla, že neskôr, pri vyhotovovaní zápisnice volebnej komisie, ktorú E. P. prepísala do počítača, nastal problém, „*(...) keď bolo treba takto prepísanú zápisnicu*

nahrat' na prenosnú disketovú jednotku, disketu. Túto operáciu nevedel uskutočniť nikto s prítomných, tak bol zavolaný starosta obce a zároveň kandidát na starostu obce O. M., ktorý o 21:30 nahral zápisnicu na disketu. Starosta obce a súčasne i kandidát na starostu obce sa neustále zúčastňoval na priebehu volieb a vykonával úkony, ktoré mu vôbec neprislúchali, ba naopak jeho konanie v priebehu volebného dňa vzbudzuje mnohé pochybnosti o zákonnosti volieb“.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na ustanovenie § 43 ods. 1 volebného zákona.

4. Na základe uvedených skutočností bolo podľa sťažovateľky *„opodstatnené predpokladať, že výsledky volieb vôbec neodrážajú skutočnosť a vôľu voličov vyslovenú vo voľbách, a že prišlo nezákonným postupom v priebehu volieb k ovplyvneniu výsledkov v prospech víťazného kandidáta na starostu O. M. (...). Taktiež je opodstatnené predpokladať, že v prípade dodržania zákonného priebehu volieb vrátane sčítavania hlasov by sa víťazom volieb na starostu obce nestal O. M. (...).“* Preto sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd *„vyhlásil voľby starostu (...) obce P. konané dňa 02. decembra 2006 za neplatné.“*

5. Zo zápisnice miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006 vyplýva, že v zozname voličov bolo zapísaných 453 voličov. Vydaných bolo 344 obálok a odovzdaných bolo 344 obálok. Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce bol 342. Odporca ako kandidát č. 1 dostal 206 hlasov, sťažovateľka ako kandidátka č. 2 dostala 125 hlasov a kandidátka č. 3 J. S. dostala 11 hlasov. Zápisnicu podpísali: predseda komisie J. B., zapisovateľka komisie M. R. a členovia komisie E. P., E. P., Z. K. a A. Z. Všetci členovia volebnej komisie podpísali zápisnicu bez výhrad a táto bola odovzdaná okresnej volebnej komisii.

6. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a volieb do orgánov územnej samosprávy. Podrobnosti konania ústavného súdu s ohľadom na voľby do orgánov územnej samosprávy sú ustanovené v § 59 až 63 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd si zadovážil príslušné listiny súvisiace s volebnou sťažnosťou, vyjadrenia od sťažovateľky a odporcu a na základe uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. Spr 428/07 z 28. marca 2007 poverený sudca ústavného súdu Peter Brňák a (v súlade s § 10 ods. 2 zákona o ústavnom súde) súdny poradca Marián Schmidt vypočuli 23. októbra 2007 za prítomnosti odporcu (sťažovateľka a jej právny zástupca sa vypočutia nezúčastnili, doručenie upovedomenia mali riadne vykázané) týchto navrhnutých svedkov: N. P., J. B., E. H., J. J., A. Z., T. B., M. R., E. P., E. P. a Z. K. Prítomný odporca dostal možnosť klásť otázky svedkom a vyjadriť sa k ich výpovediam.

8. Dňa 14. novembra 2007 bola za účasti sudcov Petra Brňáka a Rudolfa Tkáčika otvorená starostom doručená obálka s platnými hlasovacími lístkami z volieb starostu obce, ktoré sa konali 2. decembra 2006 v obci P., a tieto boli prekontrolované. Uvedené tvorí obsah následne spísaného úradného záznamu.

9. Obom účastníkom konania bola zápisnica z výsluchu svedkov z 23. októbra 2007 a úradný záznam zo 14. novembra 2007 následne doručené.

II.

1. Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 11 volebného zákona:

(1) Voľby do orgánov samosprávy obcí riadi Ústredná volebná komisia. Voľby riadia obvodné volebné komisie, v mestách mestské volebné komisie a v ostatných obciach miestne volebné komisie.

(2) Vo volebných okrskoch sa zriaďujú okrskové volebné komisie.

(3) Členom volebnej komisie môže byť volič. Kandidát na poslanca obecného (mestského) zastupiteľstva alebo na starostu obce (primátora) nemôže byť členom volebnej komisie.

(4) Volebné komisie sa utvoria z rovnakého počtu zástupcov politických strán a politických hnutí a koalícií politických strán a politických hnutí (ďalej len „politické strany“) za podmienok uvedených v § 12 ods. 1, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1 a § 15 ods. 1. Mená a priezviská zástupcov a ich náhradníkov s uvedením adresy oznamujú politické strany tomu, kto zvoláva prvé zasadanie volebnej komisie. V prípade ochorenia, vzdania sa, opakovanej neúčasti alebo zániku funkcie člena volebnej komisie povolá jej predseda náhradníka. Vzatie späť kandidátnej listiny politickou stranou má za následok zánik členstva zástupcov politickej strany v príslušnej volebnej komisii. Funkcia člena volebnej komisie zaniká aj dňom doručenia písomného oznámenia politickej strany, ktorá ho delegovala, alebo oznámenia člena o vzdaní sa funkcie predsedovi volebnej komisie.

(5) Členovia volebnej komisie sa ujímajú svojej funkcie zložením sľubu tohto znenia: „Sľubujem na svoju česť, že budem svedomite a nestranne vykonávať svoju funkciu a budem sa pritom riadiť Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi.“ Sľub skladá člen volebnej komisie do rúk toho, kto zvolá jej zasadanie. Zloženie sľubu potvrdí člen volebnej komisie svojím podpisom.

(6) Volebná komisia je uznášaniaschopná, ak je prítomná väčšina jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebná väčšina hlasov prítomných členov. V prípade rovnosti hlasov sa návrh považuje za zamietnutý. O priebehu zasadania vyhotovuje volebná komisia zápisnicu.

(7) Volebná komisia na svojom prvom zasadaní určí dohodou zo svojho streda predsedu a podpredsedu. Ak nedôjde k dohode, určí sa predseda a podpredseda žrebovom. Žrebovanie riadi najstarší člen volebnej komisie.

(8) Štatistický úrad Slovenskej republiky na prípravu spracovania a na spracovanie výsledkov hlasovania vo voľbách utvára pre Ústrednú volebnú komisiu a obvodné volebné komisie odborné (sumarizačné) útvary; pre mestské volebné komisie utvára odborné (sumarizačné) útvary, ak zisťujú výsledky hlasovania z viac ako 50 volebných okrskov.

Zamestnanci zaradení do odborných (sumarizačných) útvarov volebných komisií skladajú sľub v znení a spôsobom uvedeným v odseku 5.

(9) Volebné komisie a ich útvary sú zriadené na celé volebné obdobie.

Podľa § 11a ods. 1 volebného zákona zapisovateľ volebnej komisie zabezpečuje organizačné a administratívne záležitosti súvisiace s prípravou a priebehom rokovania volebnej komisie. Zároveň plní funkciu odborného poradcu volebnej komisie.

Podľa § 30 ods. 1 a 2 volebného zákona volebná kampaň (ďalej len „kampaň“) je činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameraná na podporu alebo slúžiaca na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, 5a) plagátov alebo iných nosičov informácií.

Kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané.

Podľa § 31 ods. 4 volebného zákona po prevzatí obálky a hlasovacích lístkov volič vstúpi do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. V tomto priestore volič vloží do obálky jeden hlasovací lístok pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a jeden hlasovací lístok pre voľby starostu obce (primátora). Na hlasovacom lístku pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva zakrúžkovaním poradových čísel označí kandidátov, pre ktorých hlasuje. Volič môže zakrúžkovať najviac taký počet kandidátov, aký má byť v príslušnom volebnom obvode zvolený. Na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce (primátora) zakrúžkovaním poradového čísla označí kandidáta, pre ktorého hlasuje.

Podľa § 36 volebného zákona v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia.

Podľa § 37 volebného zákona:

(1) Po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša.

(2) Okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči.

(3) Po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní.

(4) Každý člen okrskovej volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov.

Podľa § 38 ods. 1 písm. b) volebného zákona neplatný je hlasovací lístok, ktorý nie je upravený podľa § 31 ods. 4.

Podľa § 38 ods. 4 volebného zákona v sporných prípadoch rozhoduje o platnosti hlasovacieho lístka okrsková volebná komisia s konečnou platnosťou.

Podľa § 39 ods. 1 volebného zákona okrsková volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 43 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

2. Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (mutatis mutandis PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (mutatis mutandis PL. ÚS 21/94).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb

(napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, každé porušenie volebného zákona nevyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len tak závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

S ohľadom na tieto zásady a kritériá ústavný súd teda posúdil, či sťažovateľkou namietané skutočnosti (pozri body 3.1 až 3.6 časti I uznesenia) jednotlivo alebo spoločne sú ústavne relevantným spôsobom porušením citovaných ustanovení volebného zákona (pozri časť II bod 1 uznesenia).

3. K námietke sťažovateľky (pozri bod 3.1 v časti I uznesenia), že 2. decembra 2006 počas volebného moratória vyšiel v denníku Ú. článok, ktorý v súvislosti s jej osobou uviedol nepravdivé informácie, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že inkriminovaný článok neuvádza konkrétne, ktorej osoby sa obsah článku týka, hovorí iba o kandidátovi jednej politickej strany, ktorý si chcel kupovať hlasy, bez toho, aby uviedol jeho meno a priezvisko (v obecných voľbách konaných 2. decembra 2006 v obci P. kandidovali 3 kandidáti na funkciu starostu a 20 kandidátov na funkciu poslanca, pozn.). Z uvedeného vyplýva, že pri neoznačení ďalších hodnoverných dôkazov (pri dôkaznej povinnosti na strane sťažovateľky), z ktorých by bez akejkoľvek pochybnosti bolo možné vyvodiť záver o tom, že obsah tohto článku sa týka sťažovateľky a že takto ho vnímali aj voliči obce P., nebolo možné urobiť jednoznačný záver o tom, že v čase volebného moratória bol uverejnený v denníku Ú. nepravdivý článok „o sťažovateľke“, ktorý ovplyvnil priebeh volieb starostu v tejto obci. Na uvedenom nič nemení ani tvrdenie sťažovateľky, ktoré však nebolo ničím podložené, že „...z článku je jednoznačne identifikovateľné aj bez zverejnenia mena, že ide o kandidátku V. P.“.

Keďže sťažovateľka pravdivosť svojich tvrdení nemohla sama preukázať a ani nebola schopná označiť iný hodnoverný dôkaz, ktorým by sa ich pravdivosť mohla

preukázať, ústavný súd posúdil jej námietku o porušení § 30 ods. 11 volebného zákona ako neodôvodnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že zákonné ustanovenie (§ 30 ods. 11 volebného zákona), ktorého ochrany sa v tejto súvislosti dovoľavala sťažovateľka a ktoré nerozlišuje medzi zakázanými informáciami, musí byť vykladané a uplatňované v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy), t. j. v súlade aj s interpretačným pravidlom ustanoveným v čl. 31 ústavy (pozri časť II uznesenia), ako aj v súlade s čl. 13 ods. 4 ústavy, ktorý ustanovuje, že pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel.

Ústavný súd už v náleze sp. zn. PL. ÚS 5/03 z 26. apríla 2004 v tejto súvislosti uviedol, že „slobodné voľby a sloboda prejavu tvoria základ akéhokoľvek demokratického systému. Za istých okolností sa však môžu dostať do vzájomného konfliktu. Tak bolo aj v danej veci. Podstata tohto konfliktu spočívala v tom, že na jednej strane volebný zákon v záujme splnenia svojho legitímne sledovaného účelu (zabezpečenia slobodných volieb do orgánov samosprávy obcí) zakazuje o. i. počas volieb zverejňovať informácie o kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech v hromadných informačných prostriedkoch slovom, písmom, zvukom alebo obrazom (§ 30 ods. 11 volebného zákona) a na strane druhej ústava zaručuje slobodu prejavu a právo na informácie (t. j. právo vyhľadávať a šíriť informácie) tak, že ich možno obmedziť zákonom len vtedy, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu taxatívne vymenovaných záujmov, t. j. na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 1 a 4 ústavy). V danej veci došlo teda ku konfliktu volebného (aktívneho či pasívneho) práva a práva na informácie, ktoré ústava zaručuje ako politické práva v treťom oddiele druhej hlavy. Podľa názoru ústavného súdu žiadne z týchto základných práv neprevažuje nad druhým in abstracto. Vzniknutý konflikt medzi týmito právami bolo preto možné vyriešiť len s ohľadom na konkrétne okolnosti danej veci.“

4. K namietaným skutočnostiam sťažovateľky týkajúcim sa pôsobenia jej dcéry N.

P. (spolu s E. H.) ako „*nezávislých pozorovateľov*“ na obecných voľbách konaných 2. decembra 2006 v obci P. (pozri bod 3.2 v I. časti uznesenia) ústavný súd uvádza, že nezistil právne významné skutočnosti súvisiace s namietanou neústavnosťou či nezákonnosťou volieb starostu obce. Napriek počiatočným problémom s pôsobením N. P. ako „*nezávislej pozorovateľky*“ (v prípade ďalšej – E. H., ktorú o to požiadala N. P., žiadne problémy v tejto súvislosti zistené neboli) v prebiehajúcich voľbách, ktoré podľa názoru ústavného súdu vyvstali skôr z neskúsenosti volebnej komisie s pôsobnosťou takýchto občianskych aktivistov, bol zo strany miestnej volebnej komisie N. P. riadne umožnený výkon tejto funkcie. Toto v rámci výsluchu svedkov potvrdili nakoniec obe menované a tiež svedok Bc. J. J., člen organizačno-technického štábu, na ktorého sa v tejto súvislosti telefonicky obrátil predseda miestnej volebnej komisie.

Ústavný súd preto posúdil námietku sťažovateľky súvisiacu s pôsobením jej dcéry N. P. ako „*nezávislej pozorovateľky*“, ktorá navyše nebola (z hľadiska skutkového vymedzenia a označenia porušenia volebného zákona) dostatočne konkretizovaná, ako neodôvodnenú.

5. K namietaným skutočnostiam sťažovateľky (pozri bod 3.3 v I. časti uznesenia) týkajúcim sa toho, že člen volebnej komisie A. Z. na aute, ktoré patrilo obecnému úradu, chodil po obci a agitoval ľudí, aby išli voliť, pričom volič T. B., ktorý sa nechcel zúčastniť volieb, mal vyhlásiť, že A. Z. bol u neho trikrát a vyzýval ho, aby sa zúčastnil volieb a aby volil odporcu, ústavný súd predovšetkým po vypočutí sťažovateľkou navrhnutého svedka T. B., ale tiež svedkov A. Z. a J. B. konštatuje, že sťažovateľka ani pri tejto námietke neuniesla bremeno dôkazu, keď samotný ňou navrhnutý svedok T. B. toto jej tvrdenie poprel. K sťažovateľkou uvedeným skutočnostiam svedok B. uviedol: „*to nie je pravda. Za mnou nebol nikto.*“ Podobne svedok A. Z. uviedol: „*bol som členom volebnej komisie. Ja by som na to ani čas nemal a vôbec, to je smiešna vec. To je klamstvo.*“ Napokon svedok - predseda volebnej komisie – J. B. v tejto súvislosti o A. Z. uviedol: „*Neviem o tom, že by niekoho agitoval.*“

Vzhľadom na daný stav ústavný súd vyhodnotil tvrdenie sťažovateľky za nepreukázané, a preto aj v tejto časti sťažnosti posúdil námietku sťažovateľky súvisiacu s ovplyvňovaním volieb „činnosťou“ A. Z. ako neodôvodnenú.

6. Za najzávažnejšie považoval ústavný súd tvrdenia sťažovateľky (pozri bod 3.4 I. časti uznesenia) o tom, že pri sčítavaní hlasov boli v prospech odporcu - kandidáta na starostu - uznané a započítané aj hlasy, ktoré mali byť vyhlásené za neplatné, t. j. neboli označené predpísaným spôsobom, ale napríklad bolo zakrúžkované iba jeho krstné meno, alebo priezvisko, alebo vek. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že členka volebnej komisie E. P. upozornila ostatných členov volebnej komisie, že takto označené hlasovacie lístky sú neplatné, ale M. R. (zapisovateľka) a E. P. (podpredsedníčka volebnej komisie) vyhlásili, že aj takéto hlasy treba uznať, pretože v obci sú aj voliči, ktorí nevedia písať a od nich nemožno požadovať viac. Sťažovateľka v tejto súvislosti namietala aj to, že v čase spočítavania hlasov (o 20.00 h) sa tohto zúčastnila aj zapisovateľka volebnej komisie M. R., ktorá sa ho priamo zúčastniť nemala. Na preukázanie uvedeného sťažovateľka navrhla vypočuť svedkov E. P., M. R. a E. P., ako aj prekontrolovať hlasovacie lístky

Svedkyňa M. R., ktorá vykonávala funkciu zapisovateľky volebnej komisie, uviedla, že „...bola zapisovateľka, ja som si toho vedomá, že ja hlas rozhodujúci nemám v komisii. O platnosti hlasov rozhodovala komisia (...) voľby prebiehali podľa mňa zákonne a tam žiadne nezákonnosti neboli. To môžem prehlásiť (...) môžem vyhlásiť pred súdom, že tam bolo všetko v poriadku.“. Na otázku sudcu, či bola prítomná pri spočítavaní hlasov, uviedla, „áno, bola som pritom“. Na ďalšiu otázku sudcu, čím bola podmienená jej účasť pri spočítavaní hlasov, svedkyňa uviedla: „...na celom Slovensku prebiehajú tak voľby. Ja som sa informovala všade potom, keď som sa dozvedela, že ja sa tam nemám zúčastniť pri sčítavaní. Ja som rozhodujúci hlas nemala, ja som len napísala do zápisnice to, čo zistila komisia. Ja som ani nepočítala, pomohla som celej komisii, ale ja som neovplyvňovala ani voľby, ani výsledok volieb. Vôbec nie.“.

Svedkyňa E. P., ktorá bola členkou volebnej komisie, uviedla: „Ja čo sa rozpamätávam, tak sme mali taký prípad, že keď sme spočítavali hlasy, tak bolo tam tak, že

niektorí dali krížik, niekto to tam zakrúžkoval. Ja som mala taký, že nebolo vpred, ale vzadu bolo zaškrtnuté. Tak som sa opýtala pána predsedu, že či to berieme – ten hlas. To bolo všetko. On povedal – áno, lebo to bolo zaškrtnuté nie vpred, ale vzadu to bolo zaškrtnuté. Ale to by som ani nevedela povedať, že či to bol starosta, alebo to bola V. Len viem o tom, že takýto bol jeden hlas. Inšie tam podľa mňa nebolo.“ Na otázku sudcu v súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že svedkyňa mala upozorniť ostatných členov volebnej komisie, že takto označené hlasovacie lístky sú neplatné, svedkyňa uviedla: *„nie. Nič také sa neudialo. Nikdy, ja som už viackrát bola vo volebnej komisii, ale u nás sa nič takého zatiaľ nerobilo. Ja aspoň o tom nikdy neviem.“*

Svedkyňa E. P., podpredsedníčka volebnej komisie, uviedla: *„Ja si myslím, že tie hlasovacie lístky, čo označujú ako neplatné sú platné (...) vyplývajúce z § 38, kde sa píše o tom, že môžu byť uznané aj také hlasovacie lístky, ktoré sú sporné, ak komisia rozhodne. Na tých hlasovacích lístkoch boli označené nie poradové čísla, ale meno pána starostu, alebo priezvisko, alebo vek boli zakrúžkované a z tých hlasov bolo vidieť, že nie je pán starosta uprednostnený, ale vyplývalo z toho, že jasne naňho bolo volené.“* Na otázku sudcu, koľkých prípadov sa to týkalo, svedkyňa uviedla: *„Päť alebo šesť takýchto lístkov. Volebná komisia sa zhodla, že také hlasovacie lístky sú platné, tak sme ich uznali za platné.“* Na ďalšiu otázku sudcu, či niekto z členov volebnej komisie toto namietal pri podpisovaní zápisnice, svedkyňa uviedla: *„Nemal nikto námietky voči tomu. Zápisnicu každý podpísal. Keby aspoň niekto z komisie povedal, že neuznajú tie hlasovacie lístky, ja si myslím, že by sme ich neuznali.“*

Z výpovede svedka J. B., predsedu volebnej komisie, v tejto súvislosti vyplynulo, že E. P. nemala žiadne výhrady k spôsobu uznávania platnosti hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce, pričom rovnaký meter v tomto ohľade platil pre všetkých kandidátov na funkciu starostu.

6.1 Sťažovateľka namietala, že v čase spočítavania hlasov sa tohto zúčastnila aj zapisovateľka volebnej komisie M. R., ktorá sa ho priamo zúčastniť nemala, pričom

aktívnym spôsobom sa pri sčítavaní hlasov mala vyjadrovať k platnosti jednotlivých hlasovacích lístkov.

Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým konštatuje, že podľa ustanovenia § 36 volebného zákona v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia. Z tohto dôvodu nemožno považovať samotnú účasť zapisovateľky volebnej komisie pri sčítavaní hlasov v miestnej volebnej komisii (a so súhlasom volebnej komisie) za takú skutočnosť, ktorá by zakladala nezákonnosť volieb (m. m. PL. ÚS 18/99).

V citovanom rozhodnutí (PL. ÚS 18/99) ústavný súd ako rozporné so zákonom (a tým majúce dopad na platnosť volieb) považoval skutočnosť, že pri sčítaní hlasov sa nad rámec osôb uvedených v § 37 volebného zákona aktívne podieľali tiež iné osoby (členovia okresnej volebnej komisie), ktoré nemajú právo vstupovať svojím konaním do činnosti členov miestnej volebnej komisie. O takýto prípad v danej veci nejde, resp. sťažovateľka v tomto ohľade nepreukázala opak, keď ňou navrhnutí svedkovia nepotvrdili (pozri už uvedené) jej tvrdenie, že zapisovateľka volebnej komisie pri sčítavaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu aktívnym spôsobom ovplyvňovala členov volebnej komisie (predovšetkým s ohľadom na platnosť alebo neplatnosť hlasovacích lístkov), v ktorom prípade by v okolnostiach veci mohlo ísť o nezákonný zásah do priebehu volieb.

Podľa názoru ústavného súdu sa v tomto bode nepotvrdilo tvrdenie sťažovateľky o ovplyvňovaní výsledkov volieb zapisovateľkou volebnej komisie. V konaní bolo síce preukázané, že zapisovateľka volebnej komisie M. R. sa zúčastnila procesu sčítavania odovzdaných hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce, ale nebolo nijak preukázané (zo strany sťažovateľkou označených svedkov ani samotnou sťažovateľkou), že by menovaná vstupovala svojím konaním do činnosti členov volebnej komisie. Z uvedených dôvodov ústavný súd posúdil námietku sťažovateľky ako neodôvodnenú.

6.2 Sťažovateľka tiež namietala, že pri sčítavaní hlasovacích lístkov boli v prospech odporcu - kandidáta na starostu - uznané a započítané aj tie, ktoré mali byť vyhlásené za neplatné, t. j. neboli označené predpísaným spôsobom, ale napríklad bolo zakrúžkované iba jeho krstné meno alebo priezvisko, alebo vek.

Volebný zákon posudzovanie hlasovacích lístkov upravuje spôsobom negatívnej enumerácie. Podľa ustanovenia § 38 ods. 1 „Neplatný je hlasovací lístok, ktorý nie je na predpísanom tlačive, ktorý nie je upravený podľa § 31 ods. 4, ak volič na hlasovacom lístku neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta alebo ak označil zakrúžkovaním viac kandidátov, než má byť zvolených do obecného (mestského) zastupiteľstva, alebo neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta na funkciu starostu obce (primátora), alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta na túto funkciu“. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že hlasovací lístok, ktorý napĺňa čo i len jeden z dôvodov neplatnosti, nemožno považovať za platný hlasovací lístok. Platí to pre okrskovú volebnú komisiu, ktorá (podľa ustanovenia § 38 ods. 4 zákona o voľbách) v sporných prípadoch rozhoduje o platnosti hlasovacieho lístka s konečnou platnosťou pre účely zisťovania výsledku volieb. Nie je rozhodujúce, ktoré z kritérií (dôvodov) neplatnosti kvalifikuje hlasovací lístok za neplatný. Rovnakú relevanciu má skutočnosť, kedy dôvod neplatnosti hlasovacieho lístku vznikol a kto ho zapríčinil.

Na účely posudzovanej volebnej sťažnosti z hľadiska namietanej nezákonnosti volieb starostu obce je relevantný dôvod neplatnosti hlasovacích lístkov podľa ustanovenia § 38 ods. 1 písm. b) volebného zákona - nie je upravený podľa § 31 ods. 4, konkrétne zakrúžkovaním poradového čísla kandidáta, pre ktorého volič hlasuje.

V tejto súvislosti ústavný súd prekontrolovaním platne odovzdaných hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce zistil (obsah zistenia je uvedený v úradnom zázname zo 14. novembra 2007), že

1) pri voľbe kandidáta - odporcu - boli volebnou komisiou v 6 prípadoch uznané za platné aj tie hlasovacie lístky, kde nebolo zakrúžkované poradové číslo kandidáta, ale

- na 3 hlasovacích lístkoch bolo zakrúžkované meno „O.“

- na 1 hlasovacom lístku bolo zakrúžkované meno a priezvisko „O. M.“
- na 1 hlasovacom lístku bol zakrúžkovaný vek „45“ r.
- na 1 hlasovacom lístku bolo zakrúžkované poradové číslo kandidáta a boli vyčiarknuté ďalšie dve kandidátky

2) pri voľbe kandidátky – sťažovateľky - boli volebnou komisiou v 2 prípadoch uznané za platné aj tie hlasovacie lístky, kde nebolo zakrúžkované poradové číslo kandidátky, ale

- na 1 hlasovacom lístku bola zakrúžkovaná „bodka“ za poradovým číslom „2“
- na 1 hlasovacom lístku bolo zakrúžkované poradové číslo kandidátky „2“ a zároveň aj meno „V.“;

3) pri voľbe kandidátky J. S. boli volebnou komisiou uznané za platné hlasovacie lístky, kde bolo zakrúžkované poradové číslo kandidátky.

Z uvedeného vyplýva, že dôvodom uznania platnosti hlasovacieho lístka volebnou komisiou (v 6 prípadoch u odporcu a v 2 prípadoch u sťažovateľky) bola úprava hlasovacieho lístka, ktorý bol zakrúžkovaný nie poradovým číslom kandidáta, resp. ktorý bol zakrúžkovaný nie iba poradovým číslom kandidáta.

Sčítavanie hlasov odovzdaných voličmi pre jednotlivých kandidátov je z hľadiska výsledku volieb rozhodujúcou činnosťou, ktorá finalizuje výkon volebného práva (v konkrétnych voľbách) v jeho aktívnej aj pasívnej podobe. Preto zákonodarca v deviatej časti volebného zákona upravuje podmienky a spôsob zisťovania výsledku volieb od prítomnosti osôb v miestnosti pri sčítavaní hlasov, vlastné sčítavanie hlasov, posudzovanie hlasovacích lístkov, náležitosti zápisnice o hlasovaní až po uverejnenie výsledkov volieb.

Zverenie právomoci rozhodnúť o platnosti hlasovacieho lístku okrskovej volebnej komisii s konečnou platnosťou (§ 38 ods. 4 volebného zákona) neznamenaá úplnú voľnosť komisie pri posúdení hlasovacieho lístka. V kontexte s celým znením ustanovenia § 38, ale najmä s odkazom v ods. 1 písm. b) na úpravu hlasovacieho lístka podľa § 31 ods. 4 taký lístok, ktorý nie je označený zakrúžkovaním poradového čísla kandidáta, nemožno uznať za platný. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť fakt, že posudzovanie hlasovacích lístkov bolo prípadne benevolentnejšie u všetkých kandidátov (PL. ÚS 21/99).

V citovanom rozhodnutí (PL. ÚS 21/99) ústavný súd tiež uviedol, že „iný postup, resp. posudzovanie hlasovacích lístkov iným spôsobom, ako ustanovuje zákon, nezaručuje, že zistený výsledok volieb je skutočným vyjadrením vôle občanov a realizovaním ich práva slobodne si zvoliť svojich zástupcov, prostredníctvom ktorých sa chcú zúčastňovať na správe vecí verejných. Slobodná voľba svojich zástupcov v zmysle čl. 30 ods. 1 ústavy sa realizuje aj v slobode výberu kandidáta z viacerých kandidátov, ktorý má v zastupiteľskej demokracii občana – voliča zastupovať. Aby tento výber bol identifikovateľný, musí byť vykonaný zákonom ustanoveným spôsobom.“

Nespornosť už uvedených zistení ústavného súdu (v 6 prípadoch u odporcu a v 2 prípadoch u sťažovateľky) bola vo všeobecnosti potvrdená aj výpoveďami svedkov – členov volebnej komisie, u ktorých ale nebola preukázaná účelovosť takéhoto konania v tom smere, že by sa vedome dopúšťali zvýhodnenia jedného kandidáta pred druhým, ale ktorí takto posúdili sporné hlasovacie lístky zrejme v dôsledku nesprávnej interpretácie § 38 ods. 4 volebného zákona. Uvedený záver potvrdzuje tiež okolnosť, že zápisnicu podpísali všetci členovia volebnej komisie bez výhrad.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno zistené skutočnosti považovať za také, ktoré ústavne relevantným spôsobom porušili citované ustanovenia volebného zákona. Ústavný súd už konštatoval, že základným predpokladom úspešnosti návrhu na vydanie rozhodnutia ústavného súdu o neplatnosti voľby kandidáta na poslanca alebo starostu je zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení volebného zákona spôsobom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok voľby dotknutého kandidáta. V danej veci o taký prípad nejde, keďže zvolený starosta – odporca - dostal 206 hlasov a sťažovateľka dostala 125 hlasov, čiže rozdiel medzi oboma predstavoval (v prospech zvoleného kandidáta) 81 hlasov. Ústavný súd zoberal na zreteľ tiež skutočnosť, že ďalšie sťažovateľkou namietané porušenia volebného zákona nenastali, resp. neboli preukázané.

7. K namietaným skutočnostiam sťažovateľky (pozri bod 3.5 I. časti uznesenia), že dvaja členovia volebnej komisie (E. P. a A. Z.) spočítavali časť hlasov v druhej miestnosti a bez účasti všetkých členov volebnej komisie, ústavný súd uvádza:

Z obsahu výpovedí svedkov E. P., A. Z. a J. B. jednoznačne vyplynulo, že sťažovateľkou namietané tvrdenie o spočítavaní hlasov E. P. a A. Z. v inej miestnosti sa týkalo výlučne spočítavania hlasov poslancov obecného zastupiteľstva, ktorých ústavnosť a zákonnosť ústavný súd neposudzoval (sťažnosť bola prijatá iba v časti týkajúcej sa volieb starostu). Ústavný súd preto uvedenú námietku taktiež neakceptoval, keďže nesúvisí s ústavnosťou a zákonnosťou volieb starostu.

8. Sťažovateľka v neposlednom rade namietala (pozri bod 3.6 I. časti uznesenia), že pri vyhotovovaní zápisnice volebnej komisie, ktorú E. P. prepísala do počítača, nastal problém, keď bolo treba takto prepísanú zápisnicu nahráť na prenosnú disketovú jednotku. Túto operáciu nevedel uskutočniť nikto s prítomných, tak bol zavolaný starosta obce a zároveň kandidát na starostu obce (odporca). Namietaným porušením došlo podľa sťažovateľky k porušeniu § 43 ods. 1 volebného zákona. Sťažovateľka k tomuto tvrdeniu navrhla vypočúť členov volebnej komisie.

Z prítomných svedkov sa k uvedenej okolnosti vyjadril svedok J. B., predseda volebnej komisie, ktorý v tejto súvislosti uviedol, že počítačový program bol nefunkčný, čo môže potvrdiť aj svedok J. Najskôr sa pokúšala zápisnicu na disketu nahráť E. P., ale nepodarilo sa jej to. Išlo o zápisnicu, ktorá bola už uzavretá, takže ju nebolo možné meniť. Nahráť na disketu sa ju pokúšal aj starosta, ktorého zavolali, a následne volali do L., kde im povedali, aby zápisnicu nenahrávali na disketu, lebo by mohli zavíriť počítačový program.

Ústavný súd, ktorý je viazaný obsahom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), predovšetkým konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi sťažovateľkou namietanými skutočnosťami (pozri bod 3.6 I. časti uznesenia) a označeným § 43 ods. 1 voleného zákona („miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb

v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú“.).

Z obsahu podstatných skutočností, tak ako ich v sťažnosti namietala sťažovateľka (pozri bod 3.6 I. časti uznesenia), sa tieto dotýkali technicko-administratívneho procesu prekopírovania riadne vyplnenej (zistenými volebnými údajmi) a podpísanej zápisnice miestnej volebnej komisie, ktorý proces z ustanovenia § 43 ods. 1 volebného zákona nevyplýva. Toto napokon potvrdzuje aj samotná sťažovateľka, ktorá odôvodňujúc vytýkané skutočnosti uviedla, že *„porušenie tohto ustanovenia spočíva v tom, že zápisnicu na prenosnú disketovú jednotku, ktorá sa mala odovzdať spolu s písomným vyhotovením zápisnice volebnej komisii vyššieho stupňa...“*. Namietané skutočnosti teda nesúviseli s písomne vyhotovenou zápisnicou (ktorá bola vyhotovená predtým), iba v ktorom prípade možno hľadať súvislosť s § 43 ods. 1 volebného zákona.

Ústavný súd podotýka, že iná interpretácia sťažovateľkou namietaných skutočností (pozri bod 3.6 I. časti uznesenia) neprichádza do úvahy, pretože ústavný súd nie je oprávnený nahrádzať (doplňať) sťažovateľkou prejavenu vôľu (navyše riadne zastúpenú advokátom).

Podľa názoru ústavného súdu sa v tomto bode nepodarilo sťažovateľke preukázať príčinnú súvislosť medzi namietanými skutočnosťami a porušením ustanovenia § 43 ods. 1 volebného zákona (ktoré zákonné ustanovenie sťažovateľka v tejto súvislosti výslovne uvádzala). Tento nedostatok má za následok, že sťažnosť (v namietanej časti) je nedôvodná.

9. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v posudzovanej veci nie je bez významu ani to, že sťažovateľka, ktorá v šiestich ucelených častiach namietala ústavnosť a zákonnosť volieb starostu v obci P. a tieto svoje tvrdenia viazala na výpovede svedkov, sa ich vypočutia nezúčastnila, a tým sa sama vzdala možnosti konfrontácie jej tvrdení s tvrdeniami svedkov (ktoré sa zásadne odlišovali od tvrdení sťažovateľky, pozn.).

10. Všetky uvedené konkrétne okolnosti, intenzita a spôsob porušenia volebného zákona (pozri bod 6.2 tejto časti uznesenia) viedli ústavný súd k záveru, že nedošlo k porušeniu volebného zákona takým spôsobom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok napadnutých volieb starostu obce P. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2008